

Lovforslag nr. L 18. Fremsat den 6. oktober 1983 af kirkeministeren

Forslag

til

Lov om valg til menighedsråd

Kapitel I

Valg, valgret, valgbarhed

§ 1. Medlemmer af menighedsråd vælges for 4 år, regnet fra et kirkeårs begyndelse. Mandaterne bortfalder dog i intet tilfælde, før nyvalg har fundet sted.

Stk. 2. Ordinære valg foregår i første halvdel af november måned. Kirkeministeren fastsætter, hvornår valgene finder sted.

Stk. 3. Oprettes nye menighedsråd i løbet af en valgperiode, gælder valget kun for resten af denne.

§ 2. Valgret til menighedsråd har ethvert medlem af folkekirken, der er fyldt 18 år, medmindre den pågældende stiller sig i afgjort modsætning til folkekirken ved åbenlyst at fornægte kristentroen.

Stk. 2. Medlemmer af folkekirken, som ikke har dansk indfødsret, har dog kun valgret, hvis de har haft bopæl her i riget uafbrudt i et år forud for valget.

Stk. 3. Valgmenighedsmedlemmer har ikke valgret til menighedsråd.

Stk. 4. Personer, der er umyndiggjort med retsvirkning her i landet, har ikke valgret.

§ 3. Valgbar til menighedsråd er enhver, som opfylder betingelserne i § 2 for valgret, medmindre vedkommende er straffet for en handling, der i almindeligt omdømme gør ham uværdig til at være medlem af et menighedsråd. Spørgsmålet om fortabelse af valgbarhed på grund af straf afgøres af det nyvalgte menighedsråd. Afgørelsen kan indbringes for kirkeministeren.

Stk. 2. Præster ansat i folkekirken er ikke valgbare.

§ 4. Ingen kan udøve valgret uden at være optaget på en valgliste, jfr. kapitel 3.

Stk. 2. De, der er optaget på valglisten, men ikke længere har bopæl i menighedsråds kredsen eller ikke er medlem af folkekirken, har ikke ret til at afgive stemme.

§ 5. Sognebåndsløserne og personer, der i henhold til særlig bestemmelse er henvist til en bestemt menighed, kan vælge, om de vil udøve valgretten i den menighedsråds kreds, hvor de har bopæl, eller i den anden menighedsråds kreds. De er kun valgbare i den menighedsråds kreds, hvor de har valgt at udøve valgret.

Stk. 2. Præster har kun valgret i den menighedsråds kreds, hvor de er ansat. Præster, der er ansat i flere menighedsråds kredse, kan vælge, i hvilken kreds de vil udøve deres valgret.

Stk. 3. Anmodning om optagelse på valglisten i en menighedsråds kreds, hvor vælgeren ikke har bopæl, skal fremsættes skriftligt senest 8 uger før hvert valg over for formanden for valgbestyrelsen i den pågældende menighedsråds kreds. Kirkeministeren fastsætter regler om, hvilke oplysninger, der skal følge med anmodningen. Tager valgbestyrelsen anmodningen til følge, skal den sende meddelelse til valgbestyrelsen i den menighedsråds kreds, hvor vælgeren har bopæl. Vælgeren slettes herefter af valglisten i sidstnævnte menighedsråds kreds.

Kapitel 2

Valgbestyrelser

§ 6. Valget forberedes og ledes i hver menighedsråds-kreds af en valgbestyrelse.

Stk. 2. Valgbestyrelsen består af 3 medlemmer, der vælges blandt menighedsrådets medlemmer. Valgbestyrelsen vælger selv sin formand. Ved deling af en menighedsråds-kreds vælger det hidtidige menighedsråd valgbestyrelsen for den nyoprettede kreds blandt dennes valgberettigede beboere.

Stk. 3. Valgbestyrelsens formand indkalder valgbestyrelsen til møder. I tilfælde af stemmelighed er formandens stemme afgørende. I spørgsmål, som ikke giver anledning til tvivl, kan formanden træffe afgørelse alene.

Kapitel 3

Valglisten

§ 7. Forud for hvert valg udarbejder valgbestyrelsen en valgliste over vælgerne i menighedsråds-kredsen. Har flere sogne eller kirkedistrikter fælles menighedsråd, udarbejdes særskilt valgliste for hvert af de pågældende sogne eller distrikter.

Stk. 2. Valgliste udarbejdes ikke, såfremt afstemning bortfalder efter § 16.

§ 8. Vælgerne optages på valglisten i den menighedsråds-kreds eller det sogn eller kirkedistrikt, hvor de har fast bopæl.

Stk. 2. På valglisten optages vælgere, hvis tilflytning til menighedsråds-kredsen er anmeldt til folkeregistret senest 18. dagen før valget.

Stk. 3. Vælgere, der senest 18. dagen før valget har anmeldt flytning inden for menighedsråds-kredsen, skal optages på valglisten under den nye bopæl.

Stk. 4. Valglisten udarbejdes på grundlag af oplysningerne i det centrale personregister (CPR).

Stk. 5. Kirkeministeren fastsætter nærmere regler om udarbejdelse af valglisten samt disses indretning.

§ 9. Når valglisten er udarbejdet, udsendes der på valgbestyrelsens foranstaltning valgkort til de vælgere, der er opført på valglisten. Valgkortet skal indeholde oplysning om vælgernes navn og adresse, nummer på valglisten samt angivelse af afstemningsste-

dets beliggenhed og dato og tid for afstemningen.

Stk. 2. Kirkeministeren fastsætter regler for, hvornår valgkort skal udsendes.

§ 10. Senest 10 dage før valget bekendtgør valgbestyrelsen i de stedlige dagblade eller lokalaviser, at der vil blive udsendt valgkort til vælgerne. Bekendtgørelsen skal indeholde en opfordring til personer, der mener sig berettiget til at afgive stemme, men som ikke modtager valgkort, samt personer, som fejlagtigt modtager valgkort eller valgkort med fejlagtigt indhold, om at gøre indsigelse til valgbestyrelsen.

§ 11. Valgbestyrelsen behandler indsigelser efter § 10 hurtigst muligt. Såfremt indsigelsen tages til følge, foretages rettelse i valglisten, og der udsendes om nødvendigt nyt valgkort. Rettelser i valglisten kan foretages til og med valgdagen.

Kapitel 4

Kandidatlisten m.v.

§ 12. Afstemningen sker i henhold til kandidatlisten, på hvilke bestemte personer bringes i forslag til valg i en angivet rækkefølge.

Stk. 2. Listerne skal være indleveret til formanden for valgbestyrelsen senest kl. 19 seks uger før valgdagen og kan tidligst indleveres kl. 19, syv uger før valgdagen.

Stk. 3. Kandidatlisten skal indeholde oplysning om kandidaternes navn, bopæl og fødselsdato. En kandidatliste kan indeholde færre navne end det antal medlemmer, der skal vælges. Antallet af navne på en liste må ikke overstige det antal personer, der skal vælges, med mere end 6. Intet navn må opføres på en kandidatliste uden vedkommendes samtykke, der skal foreligge skriftligt for valgbestyrelsen. Ingen kan opstilles på mere end én liste. Valgbestyrelsen kan ikke slette nogen af listen, fordi vedkommende er straffet.

Stk. 4. Kandidatlisten skal være underskrevet af mindst 5 og højst 15 vælgere som stillere. Ingen kan være stiller for mere end én kandidatliste eller for en liste, hvorpå den pågældende selv er opført. Anmeldelsen af kandidatlisten skal indeholde oplysning om hver enkelt stillers navn, bopæl og fødselsda-

to og om hvem valgbestyrelsen kan rette henvendelse til vedrørende listen.

Stk. 5. Den der indleverer kandidatlisten, har ret til på en medbragt genpart af listen at få kvittering af valgbestyrelsens formand for, at listen er indleveret, og hvornår dette er sket.

§ 13. Valgbestyrelsen giver senest 5 uger før valgdagen meddelelse om eventuelle mangler ved listen. Disse mangler kan herefter afhjælpes indtil kl. 19 fire uger før valgdagen.

§ 14. Kandidatlistener kan anmeldes at ville støtte hinanden (listeforbund). Anmeldelse herom skal ske skriftligt senest kl. 19 fire uger før valgdagen og være tiltrådt ved underskrift af samtlige kandidater, som er opført på de kandidatlistener, imellem hvilke listeforbund indgås. Anmeldelsen skal endvidere være tiltrådt ved underskrift af de samme stillere, som har underskrevet de pågældende kandidatlistener. Stillere og kandidater kan dog give skriftlig fuldmagt til en eller flere stillere til at anmelde listeforbund. Fuldmagten vedlægges anmeldelsen.

§ 15. Kandidatlistenerne samt oplysning om anmeldte listeforbund bekendtgøres af valgbestyrelsen senest 3 uger før valgdagen.

§ 16. Foreligger der kl. 19 fire uger før valgdagen kun 1 gyldig kandidatliste, aflyser valgbestyrelsen afstemningen, og der gives stillerne adgang til senest 2 uger efter valgdagen at indlevere en særlig liste over de personer, der ønskes som stedfortrædere. I dette tilfælde kan stedfortræderne anføres som personlige.

§ 17. Valgbestyrelsen udarbejder stemmesedler på grundlag af de indgivne kandidatlistener.

§ 18. Kirkeministeren fastsætter nærmere regler om kandidatlisters og stemmesedlers udarbejdelse og indretning.

Kapitel 5

Afstemning og opgørelse af valget

§ 19. Valgret udøves ved personligt møde på valgstedet, jfr. dog kapitel 6 om brevstem-

meafgivning. Stemmeafgivningen er skriftlig og hemmelig.

Stk. 2. Der kan afgives stemme enten på en liste som sådan eller på en af de personer, der er opført på listen.

§ 20. Valget opgøres som et forholdstalsvalg.

Stk. 2. De kandidater, der ikke erklæres for valgte, betragtes som stedfortrædere for de valgte på samme liste. Rækkefølgen blandt stedfortræderne bestemmes af det antal personlige stemmer og listestemmer, den enkelte stedfortræder har fået. Er der ikke afgivet personlige stemmer, er placeringen på listen afgørende.

§ 21. Har flere sogne eller kirkedistrikter fælles menighedsråd, foretages valget selvstændigt og med særlige kandidatlistener for hvert af sognene eller distrikterne under ledelse af den fælles valgbestyrelse. Opgørelsen af valget foretages i hvert sogn eller kirkedistrikt for sig.

§ 22. En kort beretning om valget indføres i menighedsrådets forhandlingsbog og underskrives af valgbestyrelsen. En udskrift af forhandlingsbogen sendes snarest af valgbestyrelsens formand gennem provsten til biskoppen.

Stk. 2. Valgbestyrelsen underretter kandidaterne om valgets udfald og giver de valgte oplysning om det medlemsnummer, som vedkommende er valgt med.

Stk. 3. Alt valgmateriale, herunder ugyldige, ombyttede og ikke udleverede stemmesedler, afleveres af valgbestyrelsen til menighedsrådet i en indpakning, der er forseglet og forsynet med påskrift om indholdet. Straks efter klagefristens udløb eller når endelig afgørelse af klage over valget foreligger, afleverer menighedsrådet valglisten og valgkort til folkeregistret og tilintetgør den øvrige del af materialet.

§ 23. Fører valget ikke til dannelse af et fuldtalligt menighedsråd, udskrives valg med henblik på at gøre rådet fuldtalligt. (Udfyldningsvalg). Vælges der heller ikke ved dette valg et fuldtalligt menighedsråd, dannes rådet af de medlemmer, der er valgt, sammen med præsten eller præsterne.

Stk. 2. Afholdes der ikke valg i en menighedsrådsreds, udskrives der nyt valg. Vælges der ingen medlemmer, mister menigheden sin indstillingsret ved præstevalg. Menighedsrådets øvrige hverv overtages af præsten eller præsterne, der kan antage lønnet medhjælp til hvervets udførelse.

§ 24. Kirkeministeren fastsætter nærmere regler for valgets foretagelse og opgørelse.

Kapitel 6

Brevstemmeafgivning

§ 25. Vælgere der er forhindret i at møde frem på afstemningsstedet i det tidsrum, afstemningen finder sted, kan afgive brevstemme efter reglerne i §§ 26–29.

§ 26. Vælgere, der opholder sig her i landet, kan afgive brevstemme på et hvilket som helst folkeregister.

Stk. 2. Vælgere, der er indlagt på offentlige eller private sygehuse, kan afgive brevstemme på sygehuset efter regler, der fastsættes af kirkeministeren.

Stk. 3. Brevstemmeafgivning kan endvidere finde sted på:

- 1) andre offentlige helbredelses- og plejehjeminstitutioner.
- 2) private alderdoms- og plejehjem, med hvilke en kommunalbestyrelse har indgået aftale om indlæggelse i henhold til den sociale lovgivning, og
- 3) beskyttede boliger, der drives af en kommune, en amtskommune eller af en selvejende institution, med hvilken kommunalbestyrelsen har indgået aftale i henhold til den sociale lovgivning.

Stk. 4. Afstemningen efter stk. 3 foranstalles af det stedlige folkeregister efter regler, der fastsættes af kirkeministeren. Kirkeministeren kan fastsætte regler om, at lederne af de institutioner, der er nævnt under nr. 1, og de boliger der drives af en kommune eller amtskommune, jfr. nr. 3, kan foranstalte afstemningens gennemførelse på institutionen.

Stk. 5. Vælgere, der er indsat i en af kriminalforsorgens anstalter eller arresthuse, kan afgive brevstemme efter regler, der fastsættes af kirkeministeren.

Stk. 6. Vælgere, der har bopæl på afsides beliggende øer, der ikke udgør et selvstændigt

afstemningsområde, kan afgive brevstemme hos en valgberettiget person, der er udpeget af menighedsrådet.

Stk. 7. Søfolk på danske skibe i udenrigsfart og personer ansat ved farvandsvæsenet kan endvidere stemme på vedkommende skib eller på vedkommende fyr.

Stk. 8. Kirkeministeren fastsætter nærmere regler for stemmeafgivningen i henhold til stk. 1–7.

§ 27. Vælgere, der opholder sig her i landet og som på grund af sygdom eller manglende førtilighed ikke vil kunne møde frem på afstemningsstedet på valgdagen, kan afgive brevstemme i hjemmet efter regler, der fastsættes af kirkeministeren.

§ 28. Vælgere, der afgiver brevstemme efter § 26 eller § 27 kan stemme de sidste 3 uger før valgdagen, dog senest 3. sidste hverdag før valgdagen.

§ 29. Materiale til afgivelse af brevstemme tilvejebringes af kirkeministeriet for statens regning og udleveres af folkeregistrene.

Kapitel 7.

Valgklager

§ 30. Klager over valget skal indgives skriftligt til provsten senest ugedagen efter valget. Provsten sender sagen til biskoppens afgørelse efter at have indhentet valgbestyrelsens udtalelse. Biskoppens afgørelse kan både af valgbestyrelsen og klageren indbringes for kirkeministeren.

§ 31. Hvis valget erklæres ugyldigt, skal der snarest muligt afholdes omvalg. Ved omvalg kan kun de personer, der var opført på valglisten og var valgberettigede på valgdagen, afgive stemme. Ved omvalget finder bestemmelsen i § 33 anvendelse.

Stk. 2. Forkastes et medlems valg, indtræder stedfortræderen i den pågældendes sted. Kan besættelse af pladsen ikke ske herved, eller kan mandatet ikke overføres til en kandidatliste, som den pågældende liste har anmeldt listeforbund med, skal der snarest muligt afholdes udfyldningsvalg.

Kapitel 8.

Forskellige bestemmelser

§ 32. Valgbestyrelsen skal foranledige, at reglerne for opstilling og indgivelse af kandidatliste bekendtgøres ved alle regelmæssige gudstjenester i menighedsråds kredsen de to første søndage i september samt i de stedlige dagblade eller lokalaviser.

§ 33. Ved ekstraordinære valg til menighedsråd fastsætter biskoppen tidspunktet for valgets foretagelse og bekendtgørelse samt frister for indgivelse af klager og indberetning om valget.

§ 34. Kommunalbestyrelsen skal på begæring af valgbestyrelsen bistå denne i forbindelse med valget.

Kapitel 9.

Ikrafttrædelsesbestemmelser

§ 35. Loven finder første gang anvendelse ved de ordinære valg til menighedsråd i november 1984.

§ 36. I lov om menighedsråd, jfr. lovbe- kendtgørelse nr. 136 af 15. april 1980, ophæ- ves med virkning fra det tidspunkt, der er nævnt i § 35, følgende bestemmelser: § 3, § 4, stk. 1-3, stk. 4, 1. pkt., stk. 5-6, stk. 7, 1., 2. og 4. pkt. og stk. 8, §§ 6-10, § 14, stk. 1, sid- ste pkt., og stk. 4, § 17 og §§ 44-48.

§ 37. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland. Loven kan ved kgl. anordning sættes i kraft på Færøerne med de afvigelser, som de særlige færøske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

I. Almindelige bemærkninger

Kirkeministeriet har i de senere år overvejet at samle bestemmelserne om valg til menighedsråd i en særlig lov.

Spørgsmålet er nu blevet aktuelt, idet en ændring og modernisering af de gældende regler om udarbejdelse af kirkelige valglisten vil være nødvendig inden menighedsrådsvalget i november 1984 som følge af afskaffelsen af den årlige folketingsvalgliste, der hidtil har dannet grundlag for de kirkelige valglisten.

Ønsket om opdeling af den gældende menighedsrådslov af 30. juni 1922, jfr. lovbekendtgørelse nr. 136 af 15. april 1980, er begrundet i, at denne lov i de mellemliggende år som følge af udviklingen er blevet ændret talrige gange og har fået tilføjet mange nye bestemmelser. Disse ændringer har vedrørt både valgbestemmelserne og bestemmelserne om menighedsrådenes virksomhed og har gjort loven mere omfattende og udførlig, men samtidig vanskeligere at overskue ikke mindst i menighedsrådenes daglige arbejde. Et mere overskueligt regelsæt vil lette menighedsrådenes virksomhed og dermed kunne øge interessen for menighedsrådsvalg.

Valgbestemmelserne indeholdes i menighedsrådslovens §§ 3-4, 6-10, 13-14, 17 og 44-48. Det er hensigten senere i indeværende folketingssamling at forelægge folketinget forslag til en ny redaktion af lov om menighedsråd.

Dette forslag til lov om valg til menighedsråd er ligesom de nugældende valgeregler udarbejdet under hensyntagen til reglerne i lov om kommunale valg, jfr. nu lovbekendtgørelse nr. 196 af 22. april 1981.

Efter gennemførelsen af den nye valglisteordning i folketingsvalgloven, jfr. lov nr. 145 af 30. april 1980 om ændring af lov om valg til folketinget, udarbejdes der ikke længere valglisten én gang årligt, men alene i forbindelse med afholdelsen af valg. Ved lov nr. 143 af 30. marts 1981 om ændring af lov om kommunale valg blev der indført

en tilsvarende ordning vedrørende udarbejdelsen af valglisten til kommunale valg.

Valglisten til kommunale valg udfærdiges herefter på grundlag af det centrale personregister (CPR), som er ajourført med de flytninger og andre bevægelser, der har fundet sted til og med 18. dagen før valget. Udskrivning af valglisten sker maskinelt. Vælgere til kommunale valg, der senere end 18. dagen anmelder flytning til en kommune fra en anden kommune, har således ikke adgang til at afgive stemme.

Gennemførelsen af den nye valglisteordning i folketingsvalgloven og i den kommunale valglov har som nævnt medført behov for tilsvarende bestemmelser for udarbejdelse af valglisten ved afholdelsen af menighedsrådsvalg.

Da den centrale registrering af medlemskab af folkekirken fra 1. november 1982 er overflyttet fra statsskattedirektoratet til indenrigsministeriet, afdelingen for personregistrering, kan valglisten ved menighedsrådsvalg som ved de øvrige offentlige valg baseres på oplysningerne i CPR, og udarbejdelsen finde sted med anvendelse af moderne datateknik.

Forslaget ændrer ikke det hidtil gældende princip, hvorefter det er en betingelse for udøvelse af valgret, at vedkommende vælger er optaget på valglisten. Den tekniske udvikling har imidlertid bevirket, at det nu er muligt at udarbejde valglisten relativt kort tid før et valgs afholdelse. Forudsætningerne for den nugældende ordning angående offentlig fremlæggelse af valglisten m.v. er dermed bortfaldet. Den til fremlæggelsen knyttede klageadgang har i øvrigt i praksis vist sig ikke at blive benyttet.

De hensyn, der har været tilgodeset ved fremlæggelsen, vil blive opfyldt gennem en offentlig bekendtgørelse om udsendelse af valgkort. Udsendelsen af valgkort, der hidtil har været overladt til det enkelte menighedsråds bestemmelse, gøres herefter obligatorisk, jfr. forslaget §§ 9-10.

Den nye valglisteordning medfører endvidere, at det er nødvendigt at ændre fristerne for valgbe-

styrelsens bekendtgørelse om valget og for indlevering af kandidatlistener m.m.

Efter forslaget skal valglisten kun udarbejdes i de menighedsråds kredse, hvori der er indgivet mere end en kandidatliste, og afstemning derfor skal finde sted.

Nyordningen med hensyn til valglisternes udarbejdelse medfører væsentlige lettelser og dermed økonomiske besparelser for menighedsrådene. Ordningen indebærer tillige den administrative lettelse, at der ikke længere skal udarbejdes tilflytterlister over vælgere, der flytter til menighedsråds kredsen.

Der stilles forslag om, at adgangen til at afgive brevstemme udvides til at omfatte afstemning i beskyttede boliger og under visse omstændigheder i hjemmene, således at reglerne om valg til menighedsråd også på disse punkter tilpasses reglerne om kommunale valg og om valg til folketinget.

Lovforslaget indeholder herudover en række andre forslag om ændring og tydeliggørelse af valgbestemmelserne, som for hovedpartens vedkommende er af mere teknisk karakter. Der henvises herved til bemærkningerne til de enkelte bestemmelser.

Lovforslaget, der har været forelagt samtlige biskopper, Landsforeningen af Menighedsrådsmedlemmer, Den danske Præsteforening og kirkefunktionærernes organisationer, medfører ingen økonomiske konsekvenser for stat eller kommuner.

II. Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1

Bestemmelsen svarer til den nugældende lovs § 3 og § 8, stk. 1, idet der dog er tilføjet en bestemmelse om, at mandaterne i intet tilfælde bortfalder, før nyvalg har fundet sted. Tilsvarende bestemmelse findes i § 4, stk. 1, 2. pkt., i lovbekendtgørelse nr. 196 af 22. april 1981 om kommunale valg, og ordningen må anses for hensigtsmæssig også for menighedsråd.

Til § 2

Bestemmelsen svarer til den nugældende lovs § 4, stk. 1, 4 og 5. Den i stk. 4 foreslåede bestemmelse, der er ny, svarer til bestemmelserne i § 1 i lovbekendtgørelse nr. 418 af 22. september 1980 om valg til folketinget og § 1, stk. 2, i lovbekendtgørelse nr. 196 af 22. april 1981 om kommunale valg.

Til § 3

Stk. 1 i bestemmelsen svarer til den nugældende lovs § 4, stk. 2. Dog kan afgørelsen efter forslaget indbringes for kirkeministeren, da det skønnes rimeligt, at der er mulighed for anke med henblik på at opnå en nogenlunde ensartet praksis på landsbasis. Bestemmelsen i stk. 2 om at præster i folkekirken ikke er valgbar, følger af menighedsrådslovens § 2. Da spørgsmålet har givet anledning til tvivl, foreslås det udtrykkeligt anført, at præster ikke er valgbar.

Til § 4

Bestemmelserne svarer til den nugældende lovs § 4, stk. 3, og den ændrede formulering er alene af redaktionel karakter.

Til § 5

Bestemmelsen i stk. 1 svarer til den nugældende lovs § 4, stk. 6 og 7. Kirkefunktionærers samt disses ægtefællers adgang til at vælge mellem at udøve valgret på bopælsstedet og i den menighedsråds kreds, i hvilken kirkefunktionæren er ansat, foreslås ophævet. Tilsvarende forslag fremsættes for præsters ægtefæller. Disse samt kirkefunktionærerne og deres ægtefæller vil efter forslaget falde ind under de almindelige regler, d.v.s. have valgret og være valgbar på bopælsstedet, medmindre de pågældende løser sognebånd og derved får adgang til at lade sig opføre på valglisten i den menighedsråds kreds, som de gennem sognebåndsløsningen knytter sig til. Ved forslaget er der kun tillagt præster valgret i den menighedsråds kreds, i hvilken de er ansat. Er en præst ansat i to eller flere menighedsråds kredse, kan han vælge, i hvilken kreds han vil udøve sin valgret. Det forekommer rimeligt, at præster henvises til at udøve deres valgret i den menighedsråds kreds, i hvilken de er ansat, medens der ikke synes at være behov eller begrundelse for at opretholde særregler for de øvrige personalegrupper samt for ægtefæller.

Den gældende bestemmelse i § 4, stk. 7, sidste pkt., om at sognebåndsløserne bevarer valgret og valgbarhed, indtil ny præst er valgt, såfremt de i tilfælde af præstens forflyttelse, afskedigelse eller død udsætter afgørelsen af, om de vil vende tilbage til deres sognemenighed, er fundet overflødig og foreslås derfor ophævet. Der tilsigtes ikke herved nogen ændring i den gældende retstilstand, jfr. lov nr. 284 af 30. juni 1922 om kirkers brug, sognebåndsløsning m.m. § 11, stk. 2.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 3 svarer til den nugældende lovs § 4, stk. 8, dog med en redaktionel ændring som følge af, at der ikke længe i loven er fastsat en frist for indgivelse af klager over udeladelse af valglisten.

Til § 6

Stk. 1 i bestemmelsen svarer til den nugældende lovs § 8, stk. 1, 2. pkt., med en redaktionel ændring. Bestemmelsen om at valgbestyrelsen om fornødent bistås af de øvrige menighedsrådsmedlemmer er fundet overflødig og er foreslået udeladt. Tilsvarende er den hidtidige bestemmelse om, at valgbestyrelsen kan leje lokale og antage lønnet medhjælp foreslået udeladt, da indholdet af bestemmelsen må anses som en selvfølge.

Bestemmelsen i stk. 2 svarer til den nugældende lovs § 6, stk. 1, 3.-5. pkt. Den hidtidige bestemmelse om, at valgbestyrelsen skal vælges efter forholdstalsvalg foreslås ophævet. Der ses ikke at være nogen begrundelse for at opretholde denne særrregel, idet man vil kunne henholde sig til den almindelige regel for menighedsrådenes anvendelse af forholdstalsvalgmåden ved valg af medlemmer til udvalg, bestyrelser eller lignende i menighedsrådslovens § 15, stk. 7.

Bestemmelserne i stk. 3 svarer til § 10, stk. 4 og 5, i lovbekendtgørelse nr. 196 af 22. april 1981 af lov om kommunale valg med redaktionelle ændringer. Forslaget medfører ingen ændring af den gældende retstilstand, men tilsigter alene at tydeliggøre reglerne.

Til § 7

Bestemmelsen i stk. 1 svarer til den nugældende lovs § 6, stk. 1, 1. og 2. pkt. med en redaktionel ændring.

I stk. 2 er det foreslået, at der ikke udarbejdes valgliste, såfremt afstemning bortfalder efter § 16, d.v.s. i de tilfælde, hvor der ved udløbet af fristen for kandidatlisternes indgivelse kun er indleveret 1 gyldig kandidatliste.

Til § 8

Bestemmelsen i stk. 1, der svarer til § 6 i lovbekendtgørelse nr. 196 af 22. april 1981 om kommunale valg, tilsigter at tydeliggøre hovedprincippet for udøvelse af valgret, jfr. forslaget § 4, stk. 1, hvorefter ingen kan udøve valgret uden at være optaget på den kirkelige valgliste.

Bestemmelserne i stk. 2 og 3 svarer til § 7, stk. 2 og 3 i fornævnte lovbekendtgørelse med redaktio-

nelle ændringer. Efter forslaget er 18. dagen for valget skæringsdag for de flytninger, der tages i betragtning ved udarbejdelsen af valglisten. Dette medfører, at vælgere, der senere end 18. dagen før valget af folkeregistret registreres som flyttet til en menighedsråds-kreds fra en anden menighedsråds-kreds, ikke vil få adgang til at afgive stemme. Forslaget betyder, at det tidsrum, hvori de pågældende vælgere er afskåret fra at afgive stemme, udvides fra 14 dage til 18 dage.

Bestemmelsen i stk. 4 svarer til § 8, stk. 1, i lovbekendtgørelse nr. 196 af 22. april 1981 om kommunale valg.

Stk. 5 svarer til § 8, stk. 3, i fornævnte lovbekendtgørelse om kommunale valg, dog at det foreslås overladt til kirkeministeren at fastsætte de nærmere regler for udarbejdelsen af valglisten og disses indretning.

Til §§ 9 og 10

Bestemmelserne svarer til § 9 og 9 a i lovbekendtgørelse nr. 196 af 22. april 1981 om kommunale valg. Det foreslås dog overladt til valgbestyrelsen at foranledige bekendtgørelsen udsendt.

Forslaget indebærer, at der ikke længere sker fremlæggelse af valglisten til almindeligt eftersyn, og at der ikke længere skal udarbejdes tilflytterlister. Det foreslås derfor, at udsendelse af valgkort gøres obligatorisk, og at der skal ske offentlig bekendtgørelse herom, jfr. de almindelige bemærkninger.

Forpligtelsen til at udsende valgkort medfører ikke, at besiddelse af valgkort bliver en betingelse for udøvelse af valgret. En vælger, der møder op på valgstedet uden valgkort, vil derfor ikke kunne afvises, medmindre vedkommende ikke er opført på valglisten.

Til § 11

Bestemmelsen svarer i det væsentlige til § 9 b i den kommunale valglov. Retten for vælgere til at få behandlet indsigelser om manglende eller fejlagtigt udfyldte valgkort gælder også indsigelser, som gøres på selve valgdagen.

Til § 12

Bestemmelsen i stk. 1 svarer til den nugældende lovs § 9, stk. 2, 1. pkt. Den ændrede formulering er alene af redaktionel karakter og tilsigter at tydeliggøre bestemmelsen.

I stk. 2 er det foreslået, at indleveringen af kandidatlistener skal ske senest 6 uger og tidligst 7 uger

før valget. Den foreslåede frist på 6 uger er fastsat for at sikre, at der er tilstrækkelig tid til for valgbestyrelserne at foretage indberetning til kirkeministeriet om de menighedsråds kredse, hvori der skal afholdes afstemning, således at valglister kan udskrives alene for disse kredse.

Bestemmelsen i stk. 3, 1. pkt., svarer til § 12 b, stk. 2, i lovbekendtgørelse nr. 196 af 22. april 1981 om kommunale valg.

De øvrige bestemmelser i stk. 3 svarer til den nugældende lovs § 9, stk. 2, 4. og 6. pkt. Ændringerne er af redaktionel karakter. Dog foreslås det, at det hidtidige krav om, at en kandidat allerede ved opstillingen skal erklære sig villig til at afgive den for menighedsrådsmedlemmer foreskrevne erklæring, udgår, jfr. herved bemærkningerne til § 32.

Bestemmelserne i stk. 4, 1. og 2. pkt., svarer til § 9, stk. 2, 7. og 8. pkt. i den nugældende lov.

Bestemmelserne i stk. 4, sidste pkt., og stk. 5 svarer til henholdsvis § 12 a, stk. 4 og § 12 a, stk. 5, i lovbekendtgørelse nr. 196 af 22. april 1981 om kommunale valg. Forslaget om, at listeanmeldelsen skal indeholde oplysning om stillernes fødselsdato, tilsigter at lette folkeregistrenes arbejde med at kontrollere, om stillerne opfylder valgrets betingelserne.

Til § 13

Fastsættelsen af fristen til 5 uger før valgdagen er nødvendig som følge af den nye valglisteordning. Da kandidatlisterne skal indleveres senest 6 uger før valgdagen, er der således foreslået 1 uge til at kontrollere de modtagne lister, hvilket må anses for rimeligt under hensyn til, at kontrollen af kandidatlisterne skal ske i folkeregistrene, jfr. bemærkningerne til § 12.

Til § 14

Bestemmelsen svarer til § 9, stk. 3 og § 9, stk. 4, nr. 2, i den nugældende lov. Fristen for anmeldelse af listeforbund er blevet forlænget som følge af den nye valglisteordning, der nødvendiggør længere frister. Forslaget om at stillere og kandidater skriftligt kan bemyndige en eller flere stillere til at anmelde listeforbund svarer til § 12 f, stk. 4, i den kommunale valglov.

Der vil i cirkulære, der udsendes forud for valget, blive fastsat nærmere regler om opgørelse af valget ved listeforbund.

Til § 15

Bestemmelsen svarer til § 9, stk. 4, nr. 3, i den nugældende lov. Tidspunktet for bekendtgørelsen af kandidatlisterne og af anmeldte listeforbund er uændret i forhold til den gældende lov.

Til § 16

Bestemmelsen svarer til § 9, stk. 4, nr. 4, i den nugældende lov.

Til § 17

Bestemmelsen svarer til § 10, stk. 3, i lovbekendtgørelse nr. 196 af 22. april 1981 af lov om kommunale valg, dog at detaljerede regler vil blive udsendt i et cirkulære forud for valgene.

Til § 18

Adgangen til forud for valgene i et cirkulære at udsende nærmere retningslinjer om kandidatlisterne m.v. er hjemlet i den nugældende lovs § 9, stk. 4. Denne bestemmelse foreslås opretholdt.

Til § 19

Bestemmelserne svarer til den nugældende lovs § 9, stk. 1, 1. og 2. pkt., og § 9, stk. 2, 3. pkt.

Til § 20

Bestemmelsen i stk. 1 svarer til § 9, stk. 1, 3. pkt. i den nugældende lov med en redaktionel ændring.

Bestemmelsen i stk. 2 svarer til § 9, stk. 2, 5. pkt., i den nugældende lov, idet der dog stilles forslag om, at rækkefølgen af stedfortrædere fastsættes efter størrelsen af opnåede personlige stemmer og listestemmer tilsammen. Tilsvarende bestemmelse findes i § 26 i lovbekendtgørelse nr. 196 af 22. april 1981 om kommunale valg, og det må anses for hensigtsmæssigt, at opgørelsen af stedfortrædere foretages efter samme regler, som anvendes ved mandatopgørelsen.

Til § 21

Bestemmelsen svarer til den nugældende lovs § 8, stk. 3.

Til § 22

Bestemmelsen i stk. 1 svarer til § 9, stk. 5, i den nugældende lov.

Den i stk. 2 foreslåede bestemmelse, der er ny, svarer til bestemmelsen i § 25, stk. 4, i lovbekend-

gørelse nr. 196 af 22. april 1981 om kommunale valg.

Bestemmelsen i stk. 3 svarer til § 25, stk. 2, i den kommunale valglov med de nødvendige ændringer. Tilsvarende bestemmelser har hidtil været fastsat administrativt, men det skønnes rimeligt, at kravet om makulering af valg materialet, der ingen betydning har, når valgets endelige resultat foreligger, er hjemlet i loven.

Til § 23

Bestemmelsen svarer til den nugældende lovs § 10 med redaktionelle ændringer.

Til § 24

Adgangen til forud for valgene i et cirkulære at udsende nærmere retningslinjer for valgets foretagelse og opgørelse m.v. er hjemlet i den nugældende lovs § 9, stk. 4. Denne bestemmelse foreslås opretholdt, jfr. bemærkningerne til § 18. I medfør af bestemmelsen vil der endvidere blive fastsat regler om bekendtgørelsen af valgresultatet.

Til § 25

Den foreslåede formulering svarer til § 55 i lov bekendtgørelse nr. 196 af 22. april 1981 om kommunale valg. Med den ændrede formulering i forhold til den gældende bestemmelse i menighedsrådslovens § 44 præciseres, at det i realiteten alene beror på vælgerens egen subjektive vurdering, om betingelsen for at afgive brevstemme er opfyldt. Hermed bringes ordlyden i overensstemmelse med praksis.

Til § 26 og 27

Bestemmelserne svarer til den nugældende lovs § 45, stk. 1-5. Udover ændringer af redaktionel karakter stilles der foreslag om, at brevstemmeafgivning skal kunne finde sted i beskyttede boliger, der drives af en kommune, en amtskommune eller af en selvejende institution, med hvilken kommunalbestyrelsen har indgået aftale i henhold til den sociale lovgivning, ligesom brevstemmeafgivning skal kunne finde sted i hjemmet for så vidt vælgeren på grund af sygdom eller manglende førlighed ikke vil kunne møde frem på afstemningsstedet.

Bestemmelsen bringes herved i overensstemmelse med de tilsvarende regler i den kommunale valglov og i folketingsvalgloven. Det må være rimeligt, at den kreds af vælgere, der har opnået adgang til at afgive brevstemme ved disse valg,

sikres tilsvarende adgang til at afgive stemme til valg af menighedsråd.

Nærmere regler om fremgangsmåden ved afstemningen vil blive fastsat i cirkulære forud for valget.

Til § 28

Bestemmelsen svarer til den nugældende lovs § 45, stk. 6.

Til § 29

Bestemmelsen svarer til den nugældende lovs §§ 46 og 47 med redaktionelle ændringer, idet reglerne om stemmematerialets udformning i den nugældende lov er foreslået udeladt, da materialet som hidtil vil blive udarbejdet af kirkeministeriet, svarende til det materiale, der anvendes ved de kommunale valg.

Til § 30

Bestemmelsen svarer til den nugældende lovs § 9, stk. 6.

Den foreslåede ændring er alene af redaktionel karakter.

Til § 31

Bestemmelsen svarer til § 30, stk. 1 og 2 i lov bekendtgørelse nr. 196 af 22. april 1981 om kommunale valg.

Til § 32

Bestemmelsen svarer til § 8, stk. 2, 1. pkt. i den nugældende lov. Det foreslås dog, at det hidtidige krav om, at der i bekendtgørelsen om tid og sted for valget skal gives oplysning om den erklæring, som de valgte skal afgive i henhold til menighedsrådslovens § 14, stk. 2, udgår, da omtale af denne erklæring i bekendtgørelsen kan tillægge den en betydning, udover hvad erklæringens indhold tilsigter. Samtidig foreslås tidspunktet for bekendtgørelsen af valget ved gudstjenesterne de sidste to søndage i september ændret til de to første søndage i september som en følge af den nye valglisteordning.

Til § 33

Bestemmelsen svarer til den nugældende lovs § 7 med en redaktionel ændring bl.a. under hensyn til, at der ikke længere vil kunne ske fremlæggelse af valglisterne til almindeligt eftersyn.

Til § 34

Bestemmelsen svarer til § 6, stk. 1, sidste pkt., i den nugældende lov med en redaktionel ændring som følge af afskaffelsen af den årlige udarbejdelse af folketingsvalglisten.

Til § 35 og 36

En ændring og modernisering af reglerne for udarbejdelse af kirkelige valgliste er nødvendig inden næste ordinære menighedsrådsvalg i 1984 som følge af afskaffelsen af den årlige folketingsvalgliste. De foreslåede ændringer bør derfor træde i kraft, således at de kan anvendes ved dette

valg.

Ministeriet er opmærksom på, at der i visse af de bestemmelser, der opretholdes i den nugældende lov om menighedsråd, er henvisning til ophævede paragraffer. Dette lovteknisk mindre heldige forhold vil blive afhjulpet ved fremsættelse i løbet af få måneder af forslag til ny lov om menighedsråd.

Til § 37

Den nugældende lov er med de fornødne ændringer og tilføjelser sat i kraft på Færøerne ved anordning af 25. maj 1981.